

Suvestinė redakcija nuo 2019-05-01 iki 2019-05-24

Nutarimas paskelbtas: TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22053

TAR pastaba. Aprašas taikomas rengiant ir teikiant 2019 metų ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių duomenis. Ūkio subjektams, kurių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais, taikomas rengiant ir teikiant 2019–2020 ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių duomenis.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3E-470](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22053

Dėl šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS

DĖL ŠILUMOS SEKTORIAUS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2018 m. gruodžio 31 d. d. Nr. O3E-470

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 1 punktu ir atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Šilumos ir vandens departamento Ekonominės analizės skyriaus 2018 m. gruodžio 21 d. pažymą Nr. O5E-371 „Dėl šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo bei susijusių teisės aktų pakeitimo“ Komisija n u t a r i a:

1. Patvirtinti šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašą (toliau – Aprašas) (pridedama).

2. Nustatyti, kad:

2.1. Aprašas:

2.1.1. įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.;

2.1.2. taikomas rengiant ir teikiant 2019 metų ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių duomenis. Ūkio subjektams, kurių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais, taikomas rengiant ir teikiant 2019–2020 ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių duomenis;

2.2. rengiant ir teikiant 2018 metų ir ankstesnių ataskaitinių laikotarpių duomenis (ūkio subjektams, kurių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais, rengiant ir teikiant 2018–2019 ir ankstesnių ataskaitinių laikotarpių duomenis), taikoma šilumos kainų nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos“ (redakcija galiojusi iki 2019 m. sausio 1 d.);

2.3. šiuo nutarimu patvirtinto Aprašo 30.3 papunktis taikomas investicijoms, įvykdytoms po 2019 m. sausio 1 d. Iki 2019 m. sausio 1 d. įvykdytoms investicijoms nusidėvėjimas (amortizacija) pradedamas skaičiuoti nuo šilumos kainos (kainos dedamųjų), į kurią įskaičiuotos to turto vieneto nusidėvėjimo sąnaudos, taikymo pradžios;

2.4. nurašyto į sąnaudas ilgalaikio turto vertė, susidariusi dėl Aprašo 4 priede pakeistų nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpių, pripažįstama paskirstomosiomis sąnaudomis;

2.5. šilumos sektoriaus įmonės Komisijai pateikia pagal šiuo nutarimu patvirtintą Aprašą patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą kartu su reguliuojamosios veiklos ataskaitomis už 2019 metus. Ūkio subjektai, kurių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais, patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą pateikia kartu su reguliuojamosios veiklos ataskaitomis

už 2019–2020 finansinius metus;

2.6. nuo 2019 m. gegužės 1 d. įsigalioja tokia šiuo nutarimu patvirtinto Aprašo 57 punkto redakcija:

„57. Paaaiškėjus, kad pagal Aprašo 51 punktą pateiktose reguliuojamosios veiklos ataskaitose nurodyti netikslūs duomenys, Ūkio subjektas privalo nedelsiant raštu informuoti reguliuojančiąją instituciją, nurodant kokie duomenys ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti ir pateikti auditoriaus įvertinimą, ar atlikti pakeitimai reguliuojamosios veiklos ataskaitose yra reikšmingi bei ar reikalinga pakartotinė patikra, ir per 10 darbo dienų (po pakartotinės patikros, kai ji yra reikalinga) reguliuojančiajai institucijai pateikti patikslintas reguliuojamosios veiklos ataskaitas. Komisijai patikslintos ataskaitos turi būti pateikiamos per Komisijos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą. Auditoriaus įvertinimo ir pakartotinės reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros nereikia, jeigu duomenys reguliuojamosios veiklos ataskaitose koreguojami gavus Komisijos pastabas dėl duomenų tikslinimo.“

2.7. nuo 2019 m. gegužės 1 d. įsigalioja tokia šiuo nutarimu patvirtinto Aprašo 58 punkto redakcija:

„58. Ūkio subjekto reguliuojančiajai institucijai pateiktos metinės reguliuojamosios veiklos ataskaitos privalo būti patikrintas nepriklausomo auditoriaus (toliau – Auditorius) Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais ir tvarka ūkio subjektas privalo atlikti reguliavimo apskaitos sistemos patikrą dėl jos atitikties reguliuojamąją veiklą reglamentuojantiems teisės aktų reikalavimams.“

2.8. nuo 2019 m. gegužės 1 d. įsigalioja tokia šiuo nutarimu patvirtinto Aprašo 59 punkto redakcija:

„59. Auditoriui atsisakius pareikšti nuomonę ar pareiškus neigiamą nuomonę apie Ūkio subjekto reguliuojamosios veiklos ataskaitose esančią informaciją ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo užtikrinti reguliuojamosios veiklos ataskaitų ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikimumą bei teisingumą ir užtikrinti, kad būtų atlikta pakartotinė patikra, kurios sąnaudos yra priskiriamos nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai.“

2.9. nuo 2019 m. gegužės 1 d. šiuo nutarimu patvirtinto Aprašo 3.5 ir 3.6 papunkčiai netenka galios.

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė

PATVIRTINTA
Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės
komisijos 2018 m. gruodžio 31. d. nutarimu
Nr. O3E-470

ŠILUMOS SEKTORIAUS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja apskaitos atskyrimą, sąnaudų paskirstymą bei su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu susijusius reikalavimus.

2. Aprašu vadovaujasi:

2.1. Šilumos tiekėjai, karšto vandens tiekėjai ir nepriklausomi šilumos gamintojai, kuriems taikoma privaloma šilumos gamybos kainodara, (toliau – Ūkio subjektai), įgyvendindami apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat informacijos teikimą reguliuojančiai institucijai Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (toliau – Įstatymas) nustatytais atvejais ir tvarka;

2.2. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), užtikrindama tinkamą Ūkio subjektų apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo įgyvendinimą bei nustatydamą šilumos kainas (kainų dedamąsias) ir karšto vandens kainas (kainų dedamąsias) Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka.

2.3. savivaldybių tarybos, nustatydamos šilumos kainas (kainų dedamąsias), karšto vandens kainas (kainų dedamąsias), atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčius, neatsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčius ir daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros maksimalius tarifus Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka.

3. Apraše vartojamos šios sąvokos:

3.1. **Apskaitos atskyrimas** – Ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio pajamų, sąnaudų, ilgalaikio turto priskyrimas verslo vienetams, juos prilyginant savarankiškiems subjektams.

3.2. **Kriterijus** – veiksnys, kuriuo vadovaujantis pagal priežastingumo ryšį konkrečios pajamų, sąnaudų, ilgalaikio turto sumos yra priskiriamos galutinėms paslaugoms (produktams) ir (arba) verslo vienetams. Ūkio subjekto naudojamas kriterijus turi būti ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nustatytas nediskriminaciniais pagrindais.

3.3. **Nepaskirstomosios sąnaudos** – sąnaudos, kurias patiria ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurios nebūtinos nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei verslui palaikyti (užtikrinti reguliuojamosios veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą). Šias sąnaudas Ūkio subjektas patiria savo investicijų grąžos sąskaita.

3.4. **Paskirstomosios sąnaudos** – Ūkio subjekto faktiškai patiriamos sąnaudos, kurios yra būtinos reguliuojamosios veiklos verslo vieneto veiklai vykdyti, pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti ir kurios nepatenka į nepaskirstomųjų sąnaudų kategoriją.

3.5. *Neteko galios nuo 2019-05-01.*

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-470](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22053

3.6. *Neteko galios nuo 2019-05-01.*

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-470](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22053

3.7. **Sąnaudų centras** – vidaus veikla (procesas) ar vidaus paslauga (produktas), kurioms tarpiniame sąnaudų paskirstymo etape yra priskiriama tam tikra netiesioginių sąnaudų suma pagal

priežastingumo principą, siekiant paskirstyti netiesiogines sąnaudas galutinėms paslaugoms (produktams).

3.8. **Sąnaudų paskirstymas** – Ūkio subjekto sąnaudų priskyrimas nustatytiems verslo vienetams ir paslaugoms.

3.9. **Sąnaudų vienaarūšiškumas (homogeniškumas)** – sąnaudų savybė, kuri leidžia jas grupuoti pagal bendrus požymius.

3.10. **Šilumos tiekimas** – centralizuotai pagamintos šilumos pristatymas ir pardavimas šilumos vartotojams. Ši veikla apima šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą), šilumos perdavimo bei mažmeninio aptarnavimo veiklą verslo vienetams.

4. Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nustatytas Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Įstatyme, Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Šilumos kainų nustatymo metodikos principų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 889, Šilumos kainų nustatymo metodikoje, patvirtintoje Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“, Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše, patvirtintame Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-202 „Dėl Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“, Verslo apskaitos standartuose bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose.

5. Aprašas netaikomas organizuojant ir tvarkant buhalterinę apskaitą ir rengiant finansines ataskaitas Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka. Ūkio subjektas įgyvendindamas reguliavimo apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat teikdamas informaciją reguliuojančiajai institucijai vadovaujasi Aprašo nuostatomis, o tais atvejais, kai Aprašas nereglamentuoja tam tikrų su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu susijusių aspektų, Ūkio subjektas remiasi Verslo apskaitos standartais arba Tarptautiniais apskaitos standartais.

II SKYRIUS APSKAITOS ATSKYRIMO TAISYKLĖS

6. Apskaitos atskyrimo tikslai yra:

6.1. atskleisti verslo vieneto, kaip santykinai atskiros Ūkio subjekto verslo (veiklos) dalies, veiklos rezultatus per ataskaitinį laikotarpį, įskaitant faktiškai gautą investicijų grąžą;

6.2. atskleisti šilumos gamybos (išigijimo), šilumos tiekimo, karšto vandens tiekimo ir kitų Ūkio subjektų vykdomų veiklų pajamų ir sąnaudų formavimąsi.

7. Ūkio subjektas, įgyvendindamas apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis šiais principais:

7.1. priežastingumo – Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turą tiesiogiai arba netiesiogiai turi paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) atitinkamai pagal veiklą ar veiklas, kurios nulėmė tų pajamų uždirbimą, sąnaudų atsiradimą (susiformavimą) ar ilgalaikio turto išigijimą;

7.2. kaupimo – Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas ir sąnaudas turi įtraukti į reguliavimo apskaitos sistemą ir paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), vadovaudamasis pajamų uždirbimo ir sąnaudų patyrimo faktų bei neatsižvelgdamas į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą;

7.3. objektyvumo – Ūkio subjektas per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) turi atlikti nešališkai, nesiekdamas iškreipti bet kurios paslaugos (produkto) ar verslo vieneto ataskaitinio laikotarpio rezultatų (pelno ar nuostolių) ir paveikti reguliavimo apskaitos sistemos informacijos gavėjų priimamų sprendimų;

7.4. pastovumo – Ūkio subjektas skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais turi taikyti tą pačią reguliavimo apskaitos sistemą, išskyrus tuos atvejus, kai:

7.4.1. dėl įvykusių reikšmingų įvykių ar aplinkybių reikia Ūkio subjekto naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos loginių pakeitimų;

7.4.2. reguliuojančioji institucija reikalauja pakeisti Ūkio subjekto taikomą reguliavimo apskaitos sistemą, kai ši neatitinka galiojančių teisės aktų;

7.5. skaidrumo – Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) turi atlikti taip, kad kiekviename pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo etape ir galutinėse ataskaitinio laikotarpio suvestinėse būtų galima aiškiai, skaidriai ir nesudėtingai nustatyti Ūkio subjekto pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą pagal verslo vienetus ir paslaugas (produktus). Ūkio subjektas privalo užtikrinti reguliavimo apskaitos sistemos duomenų teisingumą, tikrumą ir įvedimą laiku;

7.6. naudingumo – Ūkio subjektas turi parengti ir taikyti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija būtų išsami, tinkama naudoti ir suprantama tos informacijos gavėjams tiek Ūkio subjekto viduje, tiek už jo ribų;

7.7. patikimumo – Ūkio subjektas turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų Ūkio subjekto finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų nuo teisės aktų reikalavimų.

8. Reguliavimo apskaitos sistemoje pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą leidžiama įtraukti į apskaitą tik vieną kartą – sudarant reguliuojamosios veiklos ataskaitas. Ūkio subjektui draudžiama tas pačias pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą įtraukti į apskaitą daugiau kaip vieną kartą.

9. Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad reguliavimo apskaitos sistema atitiktų šio Aprašo reikalavimus. Ūkio subjektas privalo suformuoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kuri leistų pateikti Aprašo IV skyriuje nurodytą informaciją bei visiškai įsitikinti apskaitos atskyrimo bei sąnaudų paskirstymo taisyklių ir Aprašo 7 punkte nurodytų principų įgyvendinimu.

10. Ūkio subjektas, vykdydamas apskaitos atskyrimą, ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą privalo paskirstyti pagal šiuos verslo vienetų:

10.1. šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetas. Šiame verslo vienetė Ūkio subjektas privalo numatyti tokias paslaugas (produktus):

10.1.1. šilumos (produkto) gamyba:

10.1.1.1. katilinių ir elektrodinių katilinių kolektoriuose;

10.1.1.2. kogeneracinėse jėgainėse.

10.1.2. šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimas:

10.1.2.1. katilinių ir elektrodinių katilinių kolektoriuose;

10.1.2.2. kogeneracinėse jėgainėse.

10.1.3. kitos su šilumos gamybos veiklos verslo vienetu tiesiogiai susijusios paslaugos (produktai), nurodant kiekvieną paslaugą (produktą);

10.2. šilumos perdavimo veiklos verslo vienetas. Šiame verslo vienetė Ūkio subjektas privalo numatyti tokias paslaugas (produktus):

10.2.1. šilumos perdavimas centralizuoto šilumos tiekimo sistemos tinklais;

10.2.2. balansavimas centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje;

10.2.3. kitos su šilumos perdavimo veiklos verslo vienetu tiesiogiai susijusios paslaugos (produktai), nurodant kiekvieną paslaugą (produktą);

10.3. mažmeninio aptarnavimo (šilumos pardavimo) veiklos verslo vienetas;

10.4. karšto vandens tiekimo veiklos verslo vienetas. Šiame verslo vienetė Ūkio subjektas privalo numatyti tokias paslaugas (produktus):

10.4.1. karšto vandens tiekimas (ruošimas ir vartotojų mažmeninis aptarnavimas);

10.4.2. karšto vandens temperatūros palaikymas;

10.4.3. karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimas;

10.4.4. kitos su karšto vandens tiekimo veiklos verslo vienetu tiesiogiai susijusios paslaugos (produktai), nurodant kiekvieną paslaugą (produktą);

10.5. neatsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklos verslo vienetas;

10.6. pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros verslo vienetas. Šiame verslo vienetė Ūkio subjektas privalo numatyti tokias paslaugas (produktus):

10.6.1. pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų einamoji priežiūra;

10.6.2. pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų rekonstrukcija;

10.6.3. kitos su pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros verslo vienetu tiesiogiai susijusios paslaugos (produktai), nurodant kiekvieną paslaugą (produktą);

10.7. prekybos apyvartiniais taršos leidimais ir su ja susijusios veiklos verslo vienetas;

10.8. kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetas, kurį sudaro Ūkio subjekto veikla, nereguluojama pagal Įstatymą, bet reguliuojama pagal kitą Lietuvos Respublikos įstatymą (kiekvieną reguliuojančiosios institucijos reguliuojamąją veiklą atvaizduoti minėtame verslo vienetė suformuojant savarankiškas paslaugas (produktus));

10.9. nereguluojamosios veiklos verslo vienetas, kurį sudaro Ūkio subjekto veikla, nereguluojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą reguliuojančiosios institucijos nereguluojamąją veiklą formuojant kaip vieną paslaugą (produktą)).

11. Ūkio subjektas, vykdamas prekybos apyvartiniais taršos leidimais veiklą, su šia veikla susijusias pajamas ir sąnaudas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, turi nurodyti prekybos apyvartiniais taršos leidimais ir su ja susijusios veiklos verslo vienetė (Aprašo 10.7 papunktis);

12. Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms ilgalaikis turtas ir su minėtomis paslaugomis susijusios sąnaudos priskiriamos vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše numatytais reikalavimais šioms paslaugoms vykdyti ir šiame Apraše numatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis:

12.1. jei Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje veikia nepriklausomi šilumos gamintojai, ilgalaikį turtą ir sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti tokia tvarka:

12.1.1. šilumos generavimo įrenginius (įskaitant ir dūmų ekonomizerius), kurių galia neviršija 70 proc. maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikio, Ūkio subjektas turi priskirti Šilumos (produkto) gamybos paslaugai (Aprašo 10.1.1 papunktis) (neskaidant šilumos generavimo įrenginių vertės);

12.1.2. šilumos generavimo įrenginius (įskaitant ir dūmų ekonomizerius), kurių galia neviršija šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų poreikio (išskyrus atvejus, kai ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų ribojimas neužtikrintų būtinų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui), kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše, Ūkio subjektas turi priskirti Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugai (Aprašo 10.1.2 papunktis) (neskaidant šilumos generavimo įrenginių vertės);

12.1.3. kitą su Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetu (Aprašo 10.1 papunktis) susijusį ilgalaikį turtą Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, vadovaudamasis Apraše numatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis;

12.1.4. sąnaudas, susijusias su ilgalaikiu turtu, Ūkio subjektas turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms priklausomai nuo to, kokiai paslaugai buvo priskirtas turtas, lėmęs tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą);

12.1.5. Visas likusias su Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetu (Aprašo 10.1 papunktis) susijusias sąnaudas Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, vadovaudamasis Apraše numatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis.

12.1.6. Priskyrus Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ar Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms kogeneracinę jėgainę, jos ilgalaikis turtas ir sąnaudos atskiriamos Aprašo 13, 24.6 ir 39 punktuose numatyta tvarka.

12.2. Jei Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, tuomet Ūkio subjektui netaikomas reikalavimas Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.1 papunktis) sąnaudas ir ilgalaikį turtą išskaidyti į priskirtinas Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, tačiau yra taikomas šilumos generavimo šaltinių galios ribojimas vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatomis.

13. Jei Ūkio subjektas valdo (ekspluatuoja) bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemą, tokios sistemos pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria į Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.1 papunktis) ir į Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.9 papunktis) vadovaudamasis šiuo Aprašu ir Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika, patvirtinta Komisijos 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107 „Dėl Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos“. Jei Ūkio subjektas valdo (ekspluatuoja) bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemą, kuriai remiantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka yra taikomas fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas ar remiantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo nuostatomis Ūkio subjektas yra laimėjęs tretinio aktyviosios galios rezervo aukcioną, tokios sistemos pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria į Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.1 papunktis) ir į Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.8 papunktis), išskiriant atskirą elektros energijos gamybos paslaugą (produktą).

14. Jei Ūkio subjektas valdo (ekspluatuoja) bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemą, šilumos ir elektros energijos gamybai naudojančią atliekas arba biodujas, tokios sistemos pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria vadovaudamasis Aprašo 13 punktu, taikant Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikoje numatytus biokuro kūrenamo šilumos šaltinio techninius ekonominius rodiklius.

15. Pramonės įmonės (nepriklausomi šilumos gamintojai), kurios šilumos tiekėjui parduoda technologiniame procese (ne bendrame šilumos ir elektros energijos gamybos cikle) susidarantią atliekinę šilumą, pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria į Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.1 papunktis) vadovaudamasi šiuo Aprašu ir Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika, bei teikdamos reguliuojamosios veiklos ataskaitas nurodo tik šilumos gamybai priskirtas sąnaudas, pajamas ir ilgalaikį turtą.

16. Ūkio subjektai, nevykdantys šilumos tiekimo veiklos ar šilumos gamybos veiklos, bet vykdantys karšto vandens tiekimo veiklą, karšto vandens tiekimo pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria vadovaudamiesi šio Aprašo reikalavimais bei, teikdami metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas, nurodo karšto vandens tiekimui priskirtas sąnaudas, pajamas ir ilgalaikį turtą.

17. Jei Šilumos tiekėjas valdo daugiau negu vieną centralizuoto šilumos tiekimo sistemą ir jose realizuojama ne mažiau kaip po 10 GWh šilumos per metus, kiekvienos tokios centralizuoto šilumos tiekimo sistemos sąnaudos turi būti paskirstomos pagal Aprašo reikalavimus. Reguluojančioji institucija, Ūkio subjekto prašymu, gali priimti motyvuotą sprendimą dėl neprivalomo sąnaudų paskirstymo sistemose, kuriose realizuojama ne mažiau kaip po 10 GWh šilumos per metus. Šilumos tiekėjo valdomoms sistemoms, kuriose realizuojama mažiau kaip po 10 GWh šilumos per metus, reikalavimas dėl sąnaudų paskirstymo pagal sistemas neprivalomas. Tokiu atveju Šilumos tiekėjo valdomoms sistemoms, kuriose realizuojama mažiau kaip po 10 GWh šilumos per metus, sąnaudos sujungiamos į vieną sistemą. Centralizuoto šilumos tiekimo sistemos sąnaudų paskirstymo reikalavimas visais atvejais taikomas toms sistemoms, kuriose veikia nepriklausomi šilumos gamintojai, ir (arba) kai yra nustatyta pagal centralizuoto šilumos tiekimo sistemas diferencijuota šilumos kaina (kainos dedamosios). Kai šilumos kainos (kainos dedamosios) diferencijuotos pagal centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, taikomas reikalavimas pagal atskiras sistemas atskirti ir apskaitą.

18. Reguluojančioji institucija konkretaus šilumos tiekėjo, realizuojančio mažiau kaip po 10 GWh šilumos per metus, atžvilgiu gali priimti motyvuotą sprendimą dėl neprivalomo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo pagal Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.1 papunktis), Šilumos perdavimo veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.2 papunktis), Mažmeninio aptarnavimo veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.3 papunktis) ir minėtus verslo vienetus sudarančias paslaugas (produktus).

19. Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio sąnaudas turi paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms (produktams), vadovaudamasis sąnaudų paskirstymo taisyklėmis, nurodytomis Aprašo III skyriuje.

20. Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas turi paskirstyti tiesiogiai verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), remdamasis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir apmokėjimui išrašytų sąskaitų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija. Jeigu ataskaitinio laikotarpio pajamų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms verslo vienetams, pajamos paskirstomos naudojant atitinkamus pajamų paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 7 punkte nurodytų principų.

21. Ūkio subjektas, kuris yra šilumos tiekėjas ir vykdo karšto vandens tiekimo veiklą, pajamas, gautas už šilumos kiekį, sunaudotą karštam vandeniui ruošti ir temperatūrai palaikyti, vadovaujantis Aprašo 7.1 papunktyje nurodytu priešastingumo principu, turi priskirti Šilumos tiekimo veiklai.

22. Jei Ūkio subjektas, siekdamas papildomos ekonominės naudos, išnuomoja reguliuojamojoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas priskiria tik reguliuojamosioms veikloms, tokiu atveju Ūkio subjektas 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamosioms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui.

23. Jeigu Ūkio subjektui vykdamas energetikos infrastruktūros įrengimo darbus tuo pačiu yra atliekami elektroninių ryšių infrastruktūros ir (arba) tinkamos paskirties fizinės infrastruktūros, skirtos gamybos, tiekimo, paskirstymo ir (ar) transporto paslaugoms teikti (toliau – elektroninių ryšių infrastruktūra) įrengimo darbai, iš minėtų elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimą vykdančių įmonių gautos pajamos, susijusios su elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo darbais, gali būti priskiriamos nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui.

24. Ūkio subjektas ilgalaikio turto vertę verslo vienetams turi paskirstyti tokia tvarka:

24.1. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečiai paslaugai (produktui) teikti ar konkretaus verslo vieneto veiklai užtikrinti, ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi tiesiogiai priskirti konkrečiai paslaugai (produktui) ar konkrečiam verslo vienetui;

24.2. kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais verslo vienetais ar keliomis paslaugomis (produktais), jo vertę paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetams pagal tai, kokia apimtimi ilgalaikis turtas naudojamas verslo vieneto veikloje ar paslaugos (produkto) teikimo veikloje, naudojant ekonomiškai pagrįstus paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 7 punkte nurodytų principų;

24.3. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), šio ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi paskirstyti verslo vienetams ar paslaugoms (produktams) naudojant atitinkamus ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus;

24.4. Ūkio subjektui, vykdančiam ilgalaikio turto paskirstymą paslaugoms (produktams) ir verslo vienetams, draudžiama reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskirti:

24.4.1. plėtos darbų vertę, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtos darbai, eksploatacijos pradžios;

24.4.2. prestižo vertę;

24.4.3. investicinio turto vertę;

24.4.4. finansinio turto vertę;

24.4.5. atidėtojo pelno mokesčio turto vertę;

24.4.6. tyrimų, studijų ir panašaus pobūdžio nematerialaus turto vertę;

24.4.7. šilumos generavimo įrenginių (įskaitant ir dūmų ekonomizerius) vertę, kurių galia viršija 70 proc. maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikio ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir šilumos rezervinės galios pajėgumų poreikį, kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše, išskyrus atvejus, kai rezervinės galios ribojimas neužtikrintų būtinųjų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui;

24.4.8. eksploatuojamo išsinuomoto, panaudos ar panašiais pagrindais gauto ilgalaikio turto vertes, išskyrus Aprašo 26 punkte nurodytą atvejį;

24.4.9. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti.

24.5. Ūkio subjektams, vykdant ilgalaikio turto paskirstymą paslaugoms (produktams) ir verslo vienetams, reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) leidžiama priskirti, bet į reguliuojamų kainų verslo vienetų ir paslaugų (produktų) reguliuojamojo turto vertę draudžiama įtraukti:

24.5.1. ilgalaikio turto (ar jo dalies), sukurto įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Komisija, vertę;

24.5.2. nebaigtos statybos vertę, nenaudojamų, likviduotų, nurašytų, laikinai nenaudojamų (užkonservuotų), esančių atsargose ilgalaikio turto vienetų vertę bei išnuomoto, išskyrus Aprašo 22 punkte nurodytą atvejį, ar panaudos teisėmis perduoto turto vertę;

24.5.3. ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu;

24.5.4. ilgalaikio turto vienetų ar jų vertės dalį, sukurtą vartotojų ir nepriklausomų šilumos gamintojų lėšomis, prijungiant juos prie tinklų;

24.5.5. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtą už dotacijų, subsidijų, apyvartinių taršos leidimų teigiamo prekybos rezultato lėšas ir joms prilygintas lėšas;

24.5.6. nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinę vertę po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai savivaldybės taryba ir (arba) Komisija priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu.

24.6. Atlikdamas kogeneracinės jėgainės ilgalaikio turto vertės atskyrimą, Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, atskiria tiesiogiai galimą priskirti tokios kogeneracinės jėgainės ilgalaikį turtą ir jo vertę priskiria Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produkto) gamybos kogeneracinės jėgainės (Aprašo 10.1.1.2 papunktis) ar Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinės jėgainės (Aprašo 10.1.2.2 papunktis) paslaugoms ir (ar) Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.8 papunktis) ar Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.9 papunktis). Tiesiogiai negalimo priskirti kogeneracinės jėgainės ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas paskirsto Šilumos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produkto) gamybos kogeneracinės jėgainės paslaugai (Aprašo 10.1.1.2. papunktis) ar Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinės jėgainės paslaugai (Aprašo 10.1.2.2 papunktis) ir Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.8 papunktis) ar Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.9 papunktis) pagal Aprašo 13 punkte nurodytą tvarką.

25. Ilgalaikio turto, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas, nudėvimoji vertė skaičiuojama iš perduoto turto buhalterinės likutinės vertės perdavimo datai eliminuojant Aprašo 24.4–24.5 papunkčiuose nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutines vertes.

26. Ūkio subjektas, skirstydamas ilgalaikio turto vertę verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), turi paskirstyti ir koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos būdu valdomo turto, naudojamo veikloje, vertę (pagal Aprašo 24 punktą).

III SKYRIUS

SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO TAISYKLĖS

27. Ūkio subjektas veikloje patiriamas sąnaudas, išskyrus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ir ilgalaikio turto nurašymo sąnaudas, nustato vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis buvo sudarytos finansinės atskaitos. Perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo:

- 27.1. užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys;
- 27.2. suskirstyti perkeliamas sąnaudas į Aprašo 28 punkte nurodytas sąnaudų grupes, remdamasis sąnaudų vienuarūšiškumu (homogeniškumu);
- 27.3. užtikrinti, kad reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą.
- 28. Visos Ūkio subjekto patiriamos sąnaudos turi būti suskirstytos į šias sąnaudų grupes:
 - 28.1. šilumos įsigijimo sąnaudos;
 - 28.2. kuro sąnaudos energijai gaminti;
 - 28.3. elektros energijos technologinėms reikmėms įsigijimo sąnaudos;
 - 28.4. vandens technologinėms reikmėms įsigijimo ir nuotekų tvarkymo sąnaudos;
 - 28.5. apyvartinių taršos leidimų įsigijimo sąnaudos;
 - 28.6. kitos kintamosios sąnaudos;
 - 28.7. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;
 - 28.8. einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos;
 - 28.9. personalo sąnaudos;
 - 28.10. mokesčių sąnaudos;
 - 28.11. finansinės sąnaudos;
 - 28.12. administracinės sąnaudos;
 - 28.13. rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;
 - 28.14. šilumos ūkio turto nuomos ar koncesijos sąnaudos;
 - 28.15. kitos pastoviosios sąnaudos.

29. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį priklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos kintamomis sąnaudomis (šios Aprašo 28.1–28.6 papunkčiuose nurodytos sąnaudų grupės). Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį nepriklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos pastoviomis sąnaudomis (šios Aprašo 28.7–28.15 papunkčiuose nurodytos sąnaudų grupės).

30. Skaičiuodamas reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms priskirto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas Ūkio subjektas turi vadovautis šiais principais:

30.1. Ūkio subjektas privalo taikyti Komisijos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį (Aprašo 4 priedas), išskyrus 30.2 papunktyje nurodytą atvejį, ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą;

30.2. Ūkio subjektai, kurie koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos sutartį yra sudarę iki 2008 m. kovo 15 d., taiko koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos sutartyje numatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį ir nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą;

30.3. parengus ilgalaikį turtą naudoti (pradėjus eksploatuoti), jo nusidėvėjimas turi būti pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos;

30.4. jei Aprašo 4 priede ilgalaikio turto vienetams nėra nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio, tai Ūkio subjektas visą ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiką turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį.

30.5. kai ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ar remontas pailgina turto naudingo tarnavimo laiką ir (ar) pagerina jo naudingąsias savybes ir šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (ar) patikslinamas turto naudingo tarnavimo laikas, ilgalaikio turto vertė ir (ar) ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikas koreguojamas Verslo

apskaitos standartuose arba Tarptautiniuose apskaitos standartuose nustatyta tvarka.

30.6. Kai Ūkio subjekto įstatinis kapitalas didinamas turtiniu įnašu, Ūkio subjektas, skaičiuodamas šio ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, gali taikyti kitokį, nei Aprašo 4 priede nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį. Komisija gali nustatyti kitą nei Ūkio subjekto numatomą taikyti ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo laikotarpį. Komisijai nustačius kitą ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo laikotarpį, Ūkio subjektas, skaičiuodamas nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, privalo taikyti Komisijos nustatytą ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį. Ūkio subjektui nepateikus informacijos ar dokumentų, kuriais remiantis Ūkio subjektas planuoja taikyti kitokį negu Aprašo 4 priede nustatytą nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį, taikomas Aprašo 4 priede nustatytas nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis.

31. Ūkio subjektas, skirstydamas teikiamų paslaugų (produktų) sąnaudas pagal Aprašą, privalo, laikydamasis priežastingumo principo (Aprašo 7.1 papunktis), ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms (produktams), sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Ūkio subjektas, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydamas verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamas sąnaudų paskirstymo kriterijų dydžius, Ūkio subjektas turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 7 punkte nustatytų principų, ypač priežastingumo principo.

32. Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, visas patiriamas sąnaudas galutinėms paslaugoms (produktams) privalo priskirti vienai iš šių kategorijų:

32.1. tiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkrečios paslaugos (produktai) ir jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu;

32.2. netiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė keleto paslaugų (produktų) grupė, vidinis procesas ar jų grupė, ir kurių ryšys su konkrečiomis paslaugomis (produktais) yra netiesioginis. Šios sąnaudos paskirstomos taikant norminius ekonomine, technine logika pagrįstus paskirstymo kriterijus;

32.3. bendrųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, skirtos Ūkio subjekto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), kurios su konkrečiomis paslaugomis (produktais) neturi nei tiesioginio, nei netiesioginio ryšio, tačiau kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti Ūkio subjekto organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą;

32.4. nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, nurodytos Aprašo 41 punkte.

33. Tiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti toms paslaugoms (produktams), kurios tiesiogiai nulėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą).

34. Netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas Ūkio subjektas, užtikrindamas Aprašo 7 punkte išvardytų principų įgyvendinimą, gali paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) iš karto, naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį, arba per tarpinius sąnaudų centrus toms paslaugoms (produktams), jų grupėms, verslo vienetams, kurios netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas pagal poreikį turi suskirstyti į šiuos sąnaudų centrus:

- 34.1. infrastruktūros valdymo ir eksploatacijos veiklų grupė;
- 34.2. infrastruktūros plėtros veiklų grupė;
- 34.3. paslaugų teikimo veiklų grupė;
- 34.4. klientų aptarnavimo veiklų grupė;
- 34.5. gedimų šalinimo veiklų grupė;
- 34.6. atsiskaitymų ir apskaitos veiklų grupė;
- 34.7. transporto valdymo veiklų grupė;
- 34.8. materialinio aprūpinimo veiklų grupė;
- 34.9. personalo valdymo veiklų grupė;

34.10. šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklų grupė (pagal Aprašo 12.1 papunktį);

34.11. kita.

35. Ūkio subjektas, siekdamas užtikrinti efektyvų Aprašo 7 punkte nustatytų principų įgyvendinimą, turi nustatyti pakankamą vidaus veiklų grupių ir vidaus veiklų kiekvienoje grupėje skaičių, pagal poreikį detalizavęs Aprašo 34 punkte nurodytas veiklų grupes.

36. Sąnaudų centrams priskirtas netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti paslaugoms (produktams). Tokį sąnaudų paskirstymą Ūkio subjektas turi atlikti naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų centro, kurio sąnaudos skirstomos, ir paslaugos (produkto), kuriam sąnaudos yra priskiriamos.

37. Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, kurioms Ūkio subjektas, vadovaudamasis priežastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) proporcingai atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtai pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumos daliai. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskiriamos Aprašo 24 punkte nustatyta ilgalaikio turto paskirstymo tvarka.

38. Nepaskirstomąsias sąnaudas, nurodytas Aprašo 41 punkte, Ūkio subjektas turi įtraukti į reguliavimo apskaitos sistemą, tačiau tokias sąnaudas perkeldamas iš buhalterinės apskaitos registrų į reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas turi iš karto priskirti nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai.

39. Atlikdamas kogeneracinės jėgainės sąnaudų atskyrimą, Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, pirmiausia atskiria tiesiogiai galimas priskirti sąnaudas ir jas Tiesioginių sąnaudų paskirstymo ataskaitoje (Aprašo 51.6 papunktis) priskiria Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produkto) gamybos kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.1.2 papunktis) ar Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.2.2 papunktis) ir(ar) Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.8 papunktis) ar Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.9 papunktis). Tiesiogiai negalimas priskirti sąnaudas Ūkio subjektas Netiesioginių sąnaudų pagrindinių vidinių veiklų paskirstymo paslaugoms ataskaitoje (Aprašo 51.8 papunktis) priskiria Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produkto) gamybos kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.1.1 papunktis) ar Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.2.2 papunktis). Šiose paslaugose nurodytas netiesiogines sąnaudas Šilumos ir elektros energijos gamybos kogeneracinėse jėgainėse sąnaudų ataskaitoje (Aprašo 51.9 papunktis) Ūkio subjektas paskirsto Šilumos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto Šilumos (produkto) gamybos kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.1.2. papunktis) ar Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo kogeneracinėse jėgainėse paslaugai (Aprašo 10.1.2.2 papunktis) ir Kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.8 papunktis) ar Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui (Aprašo 10.9 papunktis) pagal Aprašo 13 punkte nurodytą tvarką.

40. Elektros, pagamintos savuose šaltiniuose, technologinėms ir savo (administracinėms) reikmėms sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti visiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) proporcingai pagal energijos sunaudojimą. Šis paskirstymas vykdomas atskyrus kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudas. Elektros sąnaudos technologinėms reikmėms paskirstymo eigoje turi būti nurodomos elektros energijos technologinėms reikmėms įsigijimo sąnaudų grupėje (Aprašo 28.3 papunktis), o elektros savoms (administracinėms) reikmėms sąnaudos turi būti nurodomos administracinių sąnaudų grupėje (Aprašo 28.12 papunktis) ir paskirstomos kartu su bendrosiomis sąnaudomis.

41. Ūkio subjektui, vykdančiam sąnaudų paskirstymą, draudžiama reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskirti šias nepaskirstomąsias sąnaudas:

- 41.1. beviltiškų skolų, baudų, delspinigių sąnaudas;
- 41.2. paramos, labdaros sąnaudas;
- 41.3. tantjemų išmokų, pelno mokesčio, mokesčių nuo dividendų sąnaudas;
- 41.4. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudas, išskyrus sąnaudas dėl teisės aktuose numatyto privalomo dalyvavimo, tiesiogiai susijusio su reguliuojamuoju verslo vienetu;
- 41.5. patirtas palūkanų sąnaudas ir kitas finansinės-investicinės veiklos sąnaudas;
- 41.6. reprezentacines sąnaudas, sudarančias daugiau kaip 0,1 proc. atskiro reguliuojamų kainų verslo vieneto sąnaudų, nurodytų Aprašo 28.8–28.15 papunkčiuose;
- 41.7. reklamos, rinkodaros sąnaudas, sąnaudas, susijusias su įmonės įvaizdžio kūrimo tikslais, išskyrus vadovaujantis teisės aktais privalomas informavimo veiklos sąnaudas bei Ūkio subjekto tinklalapio palaikymą;
- 41.8. atidėjinių sąnaudas;
- 41.9. sąnaudas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, pašalpas gimus vaikui, mokymosi ir papildomų atostogų sąnaudas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsąjungoms bei kitas išmokas darbuotojams, viršijančias Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas privalomas išmokas (kai darbo sutartis nutraukiama šalių susitarimu, sąnaudas, viršijančias darbo sutarties nutraukimo darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės atveju Darbo kodekse numatytas privalomas išmokas);
- 41.10. mokymų dalyvių ir svečių maitinimo, salių nuomos, konkursų, parodų, įvairių renginių, nesusijusių su reguliuojamosios veiklos vykdymu, organizavimo, dovanų pirkimo, žalos atlyginimo, išskyrus dėl gamtos stichijų ar *force majeure* aplinkybių, vartotojų patirtų nuostolių atlyginimo, sporto salių ir kaimo turizmo teikiamų paslaugų bei kitų panašaus pobūdžio paslaugų, susijusių su rekreacija, įsigijimo sąnaudas ir kitas panašaus pobūdžio sąnaudas;
- 41.11. sąnaudas, patirtas dėl Ūkio subjekto neteisėtų veiksmų ar neveikimo (pavyzdžiui, kompensacijos dėl nelaimingų atsitikimų darbe, kompensacijos už darbuotojo patirtą žalą (nuostolius) dėl profesinės ligos, sužalojimo, kompensacijos, kai pažeidžiami darbuotojo turtiniai interesai dėl neteisėto darbo sutarties sąlygų pakeitimo, nušalinimo nuo darbo ar atleidimo iš darbo ir kiti Ūkio subjekto neteisėti veiksmai ar neveikimas);
- 41.12. darbuotojų gyvybės draudimo sąnaudas ir papildomo draudimo sąnaudas, kai draudžiamieji įvykiai kyla iš neteisėtų Ūkio subjekto veiksmų, t. y. kai draudžiamasis įvykis atsiranda dėl Ūkio subjekto padarytų teisės aktų pažeidimų arba pareigų pažeidimų, aplaidumo, klaidų, netikslumų, neteisėtų veiksmų, neveikimo, kuriuos atliko apdrausti darbuotojai ar Ūkio subjektas (pvz., vadovų civilinės atsakomybės draudimas, darbdavio draudimas nuo nelaimingų atsitikimų darbe ir pan.), išskyrus darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus ir (ar) su potencialiai pavojingais įrenginiais, draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe sąnaudas;
- 41.13. koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos užmokesčių (mokesčių) sąnaudas, nesusijusias su reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) teikimu, t. y. sąnaudas, kurios nebūtų susidariusios, jeigu reguliuojamą veiklą vykdytų turto savininkas;
- 41.14. likviduoto, nurašyto, esančio atsargose, nenaudojamo (užkonservuoto) ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei palaikymo sąnaudas (išskyrus užkonservuoto turto palaikymo sąnaudas, jei Ūkio subjektas pateikia ekonominį ar teisinį pagrindimą dėl turto užkonservavimo pagrįstumo) bei išnuomoto (išskyrus Aprašo 22 punkte nurodytą atvejį) ar panaudos teisėmis perduoto kitam ūkio subjektui ilgalaikio turto sąnaudas ir išsinuomoto, Ūkio subjektui neatlygintinai (nemokamai) perduoto, panaudos teisėmis naudojamo turto nusidėvėjimo sąnaudas, išskyrus Aprašo 26 punkte nurodytą atvejį;
- 41.15. nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudas;
- 41.16. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtos už dotacijų, subsidijų ir apyvartinių taršos leidimų teigiamo prekybos rezultato lėšas ir joms prilygstančias lėšas;
- 41.17. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos vartotojų ir nepriklausomų šilumos gamintojų lėšomis, prijungiant juos prie tinklų;

41.18. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, susijusio su perkainojimo veikla;

41.19. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo ilgalaikio turto ar jo dalies vertės, sukurtos įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Komisija;

41.20. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti;

41.21. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, priskaičiuojamas nuo šilumos generavimo įrenginių (įskaitant ir dūmų ekonomizerius) vertės, viršijančios 70 proc. maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikio ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir šilumos rezervinės galios pajėgumų poreikį, kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše, ir kitas su tokiais šilumos generavimo įrenginiais susijusias sąnaudas;

41.22. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinės vertės po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai savivaldybės taryba ir (arba) Komisija priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu;

41.23. nurašyto į sąnaudas ilgalaikio turto vertę.

42. Ūkio subjekto apyvartinių taršos leidimų, skirtų šilumos gamybai, įsigijimo sąnaudos priskiriamos reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) sąnaudoms (šilumos gamybos sąnaudoms). Vertinant apyvartinių taršos leidimų įsigijimo sąnaudų būtinumą, įvertinamas 2013–2020 metų laikotarpiui Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. D1-295/4-175 „Dėl Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašo patvirtinimo“, nurodytų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius ir apyvartinių taršos leidimų, skirtų šilumos gamybai, įsigijimo sąnaudos mažinamos nuo 2009 m. liepos 23 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. gautomis prekybos apyvartiniais taršos leidimais pajamomis, jeigu:

42.1. Ūkio subjektas neįgyvendino Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 7 dalies 1 punkte (straipsnio redakcija, galiojusi iki 2014 m. gruodžio 31 d.) numatytų priemonių;

42.2. Ūkio subjektas neišnaudojo visų nuo prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemos pradžios, t. y. nuo 2009 m. liepos 23 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d., gautų prekybos apyvartiniais taršos leidimais pajamų Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje (straipsnio redakcija, galiojusi iki 2014 m. gruodžio 31 d.) numatytoms priemonėms įgyvendinti arba trūkstamiems apyvartiniais taršos leidimams įsigyti.

43. Lėšas, gautas už nuo 2009 m. liepos 23 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. parduotus apyvartinius taršos leidimus, Ūkio subjektai privalo naudoti Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje (straipsnio redakcija, galiojusi iki 2014 m. gruodžio 31 d.) numatytoms priemonėms įgyvendinti arba apyvartiniais taršos leidimams įsigyti, išskyrus Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 7 dalyje (straipsnio redakcija, galiojusi iki 2014 m. gruodžio 31 d.) numatytus atvejus.

44. Ūkio subjektai reguliuojamų kainų verslo vieneto ir paslaugų (produktų) ataskaitinio laikotarpio sąnaudoms pagal Aprašo 31 punkte numatytą tvarką taip pat priskiriamos ilgalaikio turto, nurodyto Aprašo 24.4.6 papunktyje, įsigijimo sąnaudos.

IV SKYRIUS

SU APSKAITOS ATSKYRIMU IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMU SUSIJUSIŲ

REIKALAVIMŲ SĄVADAS

45. Ūkio subjektas turi suformuoti ir naudoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kuri

leistų, pasibaigus einamojo ataskaitinio laikotarpio ketvirčiui, reguliuojančiosios institucijos reikalavimu per 30 darbo dienų pateikti reguliavimo apskaitos sistemos informaciją už pasibaigusią einamojo ataskaitinio laikotarpio dalį.

46. Ūkio subjektas turi suformuoti ir naudoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija reguliuojančiajai institucijai leistų visiškai įsitikinti Apskaitos atskyrimo taisyklių, nurodytų šios Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisyklių, nurodytų šios Aprašo III skyriuje, vykdymu. Reguliavimo apskaitos sistemos teikiama informacija turi atitikti šiuos kriterijus:

46.1. tinkamumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi būti naudingi ir pakankami informacijos gavėjui, vertinant Ūkio subjekto vykdomoje veikloje gautų pajamų, patirtų sąnaudų bei naudojamo ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams;

46.2. patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti Ūkio subjekto finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų;

46.3. palyginamumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi sudaryti galimybę nustatyti Ūkio subjekto skirtingų laikotarpių reguliuojamosios veiklos ataskaitų duomenis;

46.4. reikšmingumo kriterijų – ataskaitose turi būti pateikiami visi reikšmingi duomenys ir informacija. Duomenys ir informacija laikoma reikšmingais, jei jų (jos) nepateikimas ar klaidingas pateikimas gali turėti įtakos priimamiems sprendimams ar vertinimams, daromiems remiantis reguliuojamosios veiklos ataskaitomis.

47. Ūkio subjektai veiklą pradėję po Aprašo įsigaliojimo dienos reguliuojančiajai institucijai privalo per šešis mėnesius nuo veiklos vykdymo pradžios pateikti Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašą (toliau – Sistemos aprašas).

48. Sistemos aprašas turi atskleisti Ūkio subjekto reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. Sistemos apraše Ūkio subjektas turi nurodyti, koks laikotarpis yra laikomas Ūkio subjekto finansiniais metais. Sistemos aprašą reguliuojančiajai institucijai Ūkio subjektas privalo pateikti su šiais neatskiriamą Sistemos aprašo dalį sudarančiais priedais:

48.1. detalus kiekvieno verslo vieneto paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas;

48.2. Ūkio subjekto parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas, leidžiantis Ūkio subjektui įgyvendinti Aprašo reikalavimus reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitos srityje;

48.3. pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno Ūkio subjekto pasirinkto paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas;

48.4. ilgalaikio turto vienetų ir (arba) jų grupių nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių sąrašas (pagal Aprašo 4 priedą) ir ūkio subjekto taikomi ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo ir remonto darbų kapitalizavimo kriterijai;

48.5. kita informacija, įrodanti, kad Ūkio subjekto suformuota reguliavimo apskaitos sistema, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas, atitinka Aprašo reikalavimus.

49. Reguluojančioji institucija turi teisę reikalauti, kad Ūkio subjekto parengtas Sistemos aprašas atitiktų Aprašo reikalavimus. Reguluojančiajai institucijai pareikalavus, Ūkio subjektai privalo pakoreguoti ir pateikti reguliuojančiajai institucijai patikslintą Sistemos aprašą per reguliuojančiosios institucijos nustatytą protingą terminą.

50. Apie naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas, pakeitimus Ūkio subjektas privalo pranešti reguliuojančiajai institucijai teikdamas pakeistą Sistemos aprašą su priedais per 30 kalendorinių dienų nuo tokių pakeitimų dienos.

51. Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia reguliuojančiajai institucijai metinės reguliuojamosios veiklos ataskaitas, kurios turi būti

pakankamai išsamios, kad reguliuojančioji institucija galėtų visiškai įsitikinti, jog ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio subjekto naudota reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo III skyriuje. Ūkio subjekto metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas sudaro:

51.1. Ūkio subjekto vadovo raštiškas patvirtinimas, kad Ūkio subjekto veiklos ataskaitiniu laikotarpiu naudota reguliavimo apskaitos sistema bei metinėse reguliuojamosios veiklos ataskaitose pateikta ataskaitinio laikotarpio informacija atitinka šiame Apraše nustatytų apskaitos atskyrimo taisyklių ir sąnaudų paskirstymo taisyklių reikalavimus;

51.2. konsoliduota pelno (nuostolių) ataskaita (Aprašo 1 priedas);

51.3. ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo (amortizacijos) ataskaita (Aprašo 2 priedas);

51.4. verslo vieneto ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo (amortizacijos) ataskaita (Aprašo 3 priedas);

51.5. veikloje patirtų sąnaudų grupių ir kategorijų (Didžiosios knygos) ataskaita (Aprašo 5 priedas);

51.6. tiesioginių sąnaudų paskirstymo ataskaita (Aprašo 6 priedas);

51.7. netiesioginių sąnaudų pirminio paskirstymo vidinių veiklų grupėms ataskaita (Aprašo 7 priedas);

51.8. netiesioginių sąnaudų pagrindinių vidinių veiklų paskirstymo paslaugoms ataskaita (Aprašo 8 priedas);

51.9. šilumos ir elektros energijos gamybos kogeneracinėse jėgainėse sąnaudų ataskaita (Aprašo 9 priedas);

51.10. elektros energijos, pagamintos kogeneracinėse jėgainėse, sąnaudų paskirstymo ataskaita (Aprašo 10 priedas);

51.11. bendrųjų sąnaudų paskirstymo ataskaita (Aprašo 11 priedas);

51.12. sąnaudų paskirstymo ataskaita (Aprašo 12 priedas);

51.13. paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno paskirstymo kriterijaus taikymo sritis (kokiam (-iems) objektui (-ams) (sąnaudoms, pajamoms ar ilgalaikiam turtui) paskirstyti konkretus sąnaudų paskirstymo kriterijus yra taikomas), jo vertė, vertės priskyrimas centralizuoto šilumos tiekimo sistemų atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams). Tuo atveju, kai netiesioginių sąnaudų paskirstymas vykdomas per tarpinius sąnaudų centrus, Ūkio subjektas privalo nurodyti, kokiai vidaus veiklų grupei ir vidaus veiklai yra taikomas atitinkamas kriterijus;

51.14. suteiktų paslaugų (produktų) ataskaita (Aprašo 13 priedas);

51.15. visa informacija apie ataskaitiniu laikotarpiu įneštą turtinį įnašą, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas (sprendimo perduoti turtą kopija, turto vertinimo akto kopija, informacija apie turto būklę, likutinė vertė, likutinės vertės dalis, sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų lėšas ir Aprašo 24.4 papunktyje nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutinė vertė ir kitus su turtinių įnašu susijusius duomenis), bei Ūkio subjekto motyvuotu sprendimu nustatytus (numatomus taikyti) ilgalaikio turto vienetams nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpius;

51.16. informacija apie šilumos generavimo įrenginių priskyrimo Šilumos (produkto) gamybos ir Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugoms pasikeitimus per ataskaitinį laikotarpį (tuo atveju, kai pagal Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatas šilumos generavimo įrenginių priskirtinų atitinkamai paslaugai (produktui) sąrašai keičiami likus ne mažiau kaip 1 mėnesiui iki šaltojo laikotarpio pradžios).

51.17. Ūkio subjekto nuožiūra – kiti dokumentai ir informacija, padedantys reguliuojančiajai institucijai įsitikinti, kad Ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu vykdė Aprašo nustatytas apskaitos atskyrimo taisykles ir sąnaudų paskirstymo taisykles.

52. Kartu su metinėmis reguliuojamosios veiklos atskaitomis reguliuojančiajai institucijai turi būti pateiktas Ūkio subjekto metinių finansinių ataskaitų rinkinys, sudaromas pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą, ir audito išvada. Jei Ūkio subjektą sudaro keli juridiniai asmenys, tai turi būti pateikta kiekvieno Ūkio subjekto sudarančio juridinio asmens

metinė finansinė atskaitomybė bei konsoliduota metinė finansinė atskaitomybė pagal Lietuvos Respublikos konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatymą;

53. Ūkio subjektai netiesioginių sąnaudų pirminio paskirstymo vidinių veiklų grupėms ataskaitą (Aprašo 7 priedas) privalo teikti tik tuomet, kai netiesiogines sąnaudas verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) skirsto atsižvelgiant į Aprašo 34 punkte nurodytus tarpinius sąnaudų centrus.

54. Ūkio subjektas privalo pateikti metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas pagal kiekvieną sistemą, atsižvelgdamas į Aprašo 17–18 punktuose nustatytą apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo pagal sistemas privalomumą ir bendras visų sistemų suvestines metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas.

55. Ūkio subjektai, šilumos ir elektros energiją gaminantys bendrame technologiniame cikle (kogeneracijos būdu), elektros energijos gamybos apskaitą atskirti ir sąnaudas paskirstyti turi taip, kad reguliuojančiajai institucijai pareikalavus galėtų pateikti duomenis pagal kiekvieną kogeneracinę įėgainę atskirai.

56. Reguliuojančiajai institucijai raštu pareikalavus, Ūkio subjektas per 10 darbo dienų privalo detalizuoti reguliuojančiajai institucijai pateiktus dokumentus ir (arba) suteikti papildomos informacijos. Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad reguliuojančiajai institucijai teikiama informacija būtų tiksli, teisinga, pagrįsta, palyginama ir išsami.

57. Paaiškėjęs, kad pagal Aprašo 51 punktą pateiktose reguliuojamosios veiklos ataskaitose nurodyti netikslūs duomenys, Ūkio subjektas privalo nedelsiant raštu informuoti reguliuojančiąją instituciją, nurodant kokie duomenys ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti ir pateikti auditoriaus įvertinimą, ar atlikti pakeitimai reguliuojamosios veiklos ataskaitose yra reikšmingi bei ar reikalinga pakartotinė patikra, ir per 10 darbo dienų (po pakartotinės patikros, kai ji yra reikalinga) reguliuojančiajai institucijai pateikti patikslintas reguliuojamosios veiklos ataskaitas. Komisijai patikslintos ataskaitos turi būti pateikiamos per Komisijos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą. Auditoriaus įvertinimo ir pakartotinės reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros nereikia, jeigu duomenys reguliuojamosios veiklos ataskaitose koreguojami gavus Komisijos pastabas dėl duomenų tikslinimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03E-470](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22053

58. Ūkio subjekto reguliuojančiajai institucijai pateiktos metinės reguliuojamosios veiklos ataskaitos privalo būti patikrintas nepriklausomo auditoriaus (toliau – Auditorius) Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais ir tvarka ūkio subjektas privalo atlikti reguliavimo apskaitos sistemos patikrą dėl jos atitikties reguliuojamąją veiklą reglamentuojantiems teisės aktų reikalavimams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03E-470](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22053

59. Auditoriui atsisakius pareikšti nuomonę ar pareiškus neigiamą nuomonę apie Ūkio subjekto reguliuojamosios veiklos ataskaitose esančią informaciją ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo užtikrinti reguliuojamosios veiklos ataskaitų ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikimumą bei teisingumą ir užtikrinti, kad būtų atlikta pakartotinė patikra, kurios sąnaudos yra priskiriamos nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03E-470](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22053

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

60. Reguliuojančioji institucija, vertindama Ūkio subjekto pateiktus duomenis, tarp jų ir duomenis apie uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų ir ilgalaikio turto dydį bei struktūrą, naudoja:

60.1. tiesiogiai iš Ūkio subjekto gautus reguliavimo apskaitos sistemos duomenis bei kitą

informaciją, gautą vykdant kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

60.2. turimus duomenis apie atitinkamas paslaugų (produktų) pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą.

61. Reguluojančiosios institucijos turi teisę iš Ūkio subjektų per reguliuojančiosios institucijos nustatytą protingą terminą, bet ne trumpesnę nei 10 darbo dienų, gauti visą informaciją ir dokumentus, įskaitant pirminių apskaitos dokumentų kopijas, būtinus Įstatyme numatytoms reguliuojančiosios institucijos funkcijoms vykdyti.

62. Aprašo priedus bei kitus dokumentus, nurodytus 51 punkte, Ūkio subjektas privalo pateikti elektronine forma per Komisijos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą.

63. Ūkio subjektai, pažeidę Aprašo reikalavimus, taip pat už informacijos, nurodytos Apraše, nepateikimą ar žinomai klaidingos informacijos pateikimą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

64. Esant neaiškumų dėl šio Aprašo nuostatų taikymo, esant neaiškumų dėl tam tikrų sąnaudų, pajamų ar ilgalaikio turto verčių priskyrimo reguliuojamosios ar nereguliuojamosios veiklos verslo vienetams ir paslaugoms, Ūkio subjektas turi teisę kreiptis į Komisiją metodinės pagalbos. Komisija, gavusi Ūkio subjekto prašymą, teikia konsultaciją Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.
